

Inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen
Partii Naleraq
Inatsisartut
-/maani

Danskit naalagaaffiannit suliassaqarfiit aalajangiisinnaatitaaffiillu akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaat pillugu § 37 naapertorlugu apeqquummut nr. 2018-25-imut akissuteqaat.

Ulloq 5. februar 2018
Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Asasara Anthon Frederiksen,

Ulloq 23. januar 2018 suliassaqarfiit akisussaaffeqarfiillu danskit naalagaaffiannit akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaa pillugu Naalakkersuisunut apeqquteqaat nr. 2018-25 apeqquteqaatigaat. Apeqqutit uannut akisassanngorlugit inner-sunneqarput.

Apeqquteqaateinnut oqaaseqaatikka tulliuuttuni allassimapput:

1. Naalakkersuinikkut oqartussaaffiit akisussaaffiillu danskit naalagaaffianniit tiguneqarnissaat qanoq pilersaaruteqarfigineqarpat?

Danskit naalagaaffiannit suliassaqarfiit akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaat, suliassaqarfiit sorliit akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaat kissaatigineqarnersoq kiisalu suliassaqarfiit akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaasa qanoq tullerriaartumik ingerlanneqarnissaat kissaatigineqarnersoq, politikikkut pingaarnersiuierner-mut naapertuuttumik pissaaq. Pingaarnersiuierni tassani ilaatinneqarpoq, Namminersorlutik Oqartussat suliassaqarfinnik aalajangiisinnaatitaaffinnillu danskit naalagaaffiannit tigusineranni aningaasartuutit, aningaasanut inatsimmi aningaasaqarnikkut atugassiissutit iluanniitinneqarsinnaassasut.

Pisortat aningaasaataanni alisinnerusoq isigalugu aningaasaqarnikkut oqimaatigiiissitsinissamut missingersuusiordermut inatsimmi piumasaqaatit kiisalu suliassaqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit akisussaaffigilerlugit tiguneqartussat, akisussaaffigilerlugit tiguneqarnerannit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalersorneqartussaananeratt pillugu namminersornermut inatsimmi aalajangersakkat, Naalakkersuisut akisussaassusilimmik aningaasaqarnermut politikkiat aallaavigalugu, tassunga atatillugu ileqqorissaarnissaq eqqarsaatigalugu eqqumaffigeqqussavakka.

Paasissutissiissutigisinnaavara, tamanna tunngavigalugu suliassaqarfiit namminersornermut inatsimmut ilanngussami Allattuiffik I-imi aamma Allattuiffik II-imi

allassimasut tamaasa akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaannut pilersaarummik soqanngimmat.

2. Oqartussaaffiit akisussaaffiillu apeqquut I-imi pineqartut tiguneqarnissaat ataasiakkarlugit, ataatsimullu katillugit qanoq aningaasannorlugit naleqassangatinneqarpat?

Apeqquummut tunngatillugu paasissutissiissutigisinnaavara, UKA 2015/113 Inatsisartunut ilaasortap Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit, aalajangiiffigisassatut siunnersuutaata:

Naalackersuisut oqartussaaffiit nunatsinnut angerlaassassarineqarsinnaasut ilanngussaq 1-imi allassimasut Namminersorlutik Oqartussat inatsisaani allassimasuni suliassa qarfiit pineqartut pillugit Naalackersuisut nalunaarusioqqullugit peqquneqarnissaanik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Nalunaarusiaq, kingusinnerpaamik UPA2018-imi Inatsisartunut saqqummiunneqartussannorlugit assaqqat, suliassa qarfiit ataasiakkaani tamani tulluuttunik nalunaarsuiffiussapput:

a. Suliassa qarfiup ingerlanneranut ullumikkut Naalagaaffimmut qanoq akeqarpa, Kalaallit Nunaannullu qanoq akeqassava illersorsinnaasumik suliassa qarfik ingerlatissappagu?

b. Suliassat ingerlannissaani piginnaasat suut eqquutsinneqassappat, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat suliassa qarfik ingerlanneqartumik illersorneqarsinnaasumik ingerlatsissaguni?

c. Iluaqutigineqartussat pitsaannequtillu suliassa qarfiit ingerlanneqartut angerlaannerini suut kingunerissavai?

d. Suliassa qarfiit ingerlanneqartut angerlaannissaanni suliassat piffissami sivikitsup iluani, piffissami akunnattup iluani imaluunniit piffissap siviisuup ingerlanerani sularineqarlutik tulleriissarneqarnissai Naalackersuisunit ingerlanneqartussaasorivaat?

Inatsisartunit taperserineqarnerata malitsigisaanik, danskit naalagaaffiannit suliassa qarfiit akisussaaffigilerlugit tiguneqarnissaat pillugu Inatsisartunut nassuiaat Naalackersuisut atorfilittaannit sularineqarpat.

Nassuiaatip taaneqartup taassuma sularineqarneranut atatillugu suliassa qarfinut, namminersornermut inatsimmut ilanngussami allassimasunut, naalagaaffiup aningaasartuutai pillugit paasissutissanik danskit naalackersuisunit Naalackersuisut piniarsimapput. Aningaasartuutai ministereqarfik 2015-imut naalagaaffiup naatsorsuutai aallaavigalugit matuma kinguliani allassimasunut aningaasartuutinik nalilersuivoq:

2015-imi Kalaallit Nunaat pillugu aningaasartuutit (2016-imut Aningaasanut inatsimmi danskit naalackersuisuini suliassaqarfiit agguarsimanerat aallaavigalugu)

**Aningaasartuutit
tamarmiusut
(mio. kr.)**

Naalackersuinikkut suliassaqarfiit

§5 Ministeriunerup ministereqarfia

3,8

Ilaqutariit pillugit inatsisit aamma inuit pillugit inatsisit ilai
(Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi)

§8 Inuussutissarsiornermut Siuariartortitsinermullu ministereqarfik

25,9

Aningaasarsiornikkut iluarsiiisuteqartarneq nakkutilliinerlu
Aqqartartoqarnermut suliassaqarfik, umiiaernerlukut, umiartoqarnerani u-
sit aamma immami itissutsit ajorseriarneri
Imarsiornerup isumannaatsuunissaa
Umiarsuarnik nalunaarsuineq inatsisillu immakkut angalasunut atuuttut I-
maani nalunaaqutsersuineq, naaralaartitsiviit ilisimasortaqaqartarnerlu Pigi-
sat nalillit tigussaasuunngitsut pillugit inatsiseqarneq
Ingerlatseqatigiiffinnut, naatsorsuutininut kukkunersiuisarnermullu suli-
saqarfiit
Atuagalliutit

§11 Inatsisinik Atuutsitsinermut ministereqarfik

391,6

Pigisat nalillit pillugit inatsiseqarneq
Pinerluttunik isumaginninneq
Pas
Politiit, unnerluussinermut oqartussaaneq aamma pinerluttulerinermut i-
natsisilerineq
Eqqartuussisaaseq, ilanngullugu eqqartuussivinnik pilersitsisarneq
Pinerluttunik eqqartuussisarneq
Inuit pillugit inatsisit
Kingornussisarneq pillugu inatsisit
Eqqartuussissuserisoqarneq
Sakkunut tunngasut
Nunani allamiunut killeqarfinnillu nakkutilliineq

§12 Illersornissamut ministereqarfik

38,8

Nalunaarasuartaatitigut imaatigut angalasunik ajornartoornermi isuman-
naallisaanernilu sullissinerit
Immami avatangiisit
SAR-imi upalungaarsimaneq aamma atomip nukinganut upalungaarsi-
maneq

**§14 Nunanit Allamiunut, Akulerutsitsinissamut aamma
Ineqarnermut ministereqarfik**

2,5

Nunani allamiunut killeqarfinnillu nakkutilliineq (Ilanngullugit, qimaasutut
nunamiinneq aamma nunamiinneq, inuussutissarsiornermut ilinniarn-
nullu suliassaqarfik kiisalu naalackersuisoqarfimmit suliassaq)

§15 Isumaginninnermut Nunamullu namminermut ministereqarfik	0,8
Ilaqutariit pillugit inatsisit (naalakkersuisoqarfik aamma Naammagittaalli-ornernut aqutsisoqarfik)	
§16 Peqqissutsimut Utoqqarnullu ministereqarfik	0,1
Peqqinnissaqarfimmi suliassaqarfiit sinneri	
§17 Suliffissaqartitsiniarnermut ministereqarfik	9,4
Sulitilluni ajoqusersimasunut suliassaqarfik Sullivimmi avatangiisinut suliassaqarfik (aningaasartaanni isertitat 4,7 mio. kr. ilanngaatigineqarput)	
§21 Kultureqarnermut ministereqarfik	0,1
Pilersitseqqartutut piginnaatitaaffiit	
§24 Avatangiisinut Inuussutissanullu ministereqarfik	1,3
Inuussutissalerinnermut uumasunullu nakorsaqaqarnermut suliassaqarfik Immami avatangiisinut suliassaqarfik (aningaasartaanni isertitat 5,1 mio. kr. ilanngaatigineqarput)	
§28 Assartuussinermut Illuutinullu ministereqarfik	26,0
Silaannakkut angallanneq Angalaarnermut tunngasut Imaanut nunap assiliorneq Nalunaarasuartaatitigut ajornartoornermi isumannaallisaanernilu sullissinerit (aningaasartaanni isertitat 42,3 mio. kr. ilanngaatigineqarput)	
§29 Nukissiuuteqaqarnermut, Pilersuinnermut aamma Silap pissusaanut ministereqarfik	75,8
Nalunaarasuartaatitigut atassuteqaarneq Nunap assiliornermut suliassaqarfik	
Katillugit	576,2

Kalaallit Nunaat pillugu aningaasartuutini naatsorsuineq annertuunik nalorni-nartortaartoq, Aningaasaqarnermut ministereqarfiup erseqqissarpaa. Nalorni-nartortaasut imatut eqikkarneqarput:

1. Ingerlatamut aningaasartuutit eqqoqqissaartut tamatigut immikkoortinneqar-sinnaassanngillat. Tamanna pingaartumik Illersornissamut ministereqarfiup suliassaqarfimmut atuuppoq, tassani suliassat arlallit isumagineqarnerat Ka-laallit Nunaat pillugu suliassanik isumaginninnermut tamarmiusumut ilaatin-neqartarmata.
2. Aningaasartuutini Danmarkimi ingerlatsinermi annertuunik ingerlataqaqarnermi iluaqutissartaasimasinnaasut sillimaffigineqanngillat. Taamaattumik akisus-saaffigilerlugu tiguisoqassappat Kalaallit Nunaannut aningaasartuutit, ani-ngaasartuutinit ministereqarfiit akisussaasuusut akilertagaannit, qaffasinne-russasut ilimanarpoq.

Tamatuma saniatigut suliassa qarfinni arlalinni aningaasartuute qarpoq aammalu isertitaqarluni. Pisuni taakkunani aningaasartuutit ilanngaaseereernermi allanneqarput.

Sullivinni avatangiisinut suliassa qarfiup ilaata, nunami sullivinni avatangiisinut tunngasup, Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummi, takuuk oqaluuserisassani immikkoortoq UKA2017/25, nassuiarneqartutut suliassa qarfiup "Sullivinni avatangiisit" akisussaaffigilerlugu tiguneqarnissaa pillugu Inatsisartunut siunnersuummi Naalakkersuisut tassani saqqummiussipput. Aalajangiiffigisassatut siunnersuummi allasimavoq, siunissami suliassa qarfiup Namminersorlutik Oqartussat ataanni isumagineqarnerani ukiumut aningaasartuutissat 9,2 mio. koruuninut naatsorsorneqartut.

Naalakkersuisut suliassa qarfinnik naalagaaffimmit akisussaaffigilerlugu tigunissaq pillugu allanik siunnersuutini saqqummiussaqaanngillat. Taamaattumik suliassa qarfiit akisussaaffigilerlugit tiguneqartut isumagineqarneranni, naalagaaffiup suliassa qarfinnik isumaginninnerani aningaasartuutinit taakkunannga naatsorsorneqartunit, aningaasartuutit qanoq annertuumik allaassuteqassanersut takutitsisunik, maannakkut naatsorsuisoqarsimangilaq.

Tamanna tunngavigalugu naliliivunga, Aningaasaqarnermut ministereqarfimmit aningaasartuutitut kisitsisit allanneqartut taakkua, oqaaseqaatit allasimasut ilanngullugit, aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussat tiguserernerup kingorna suliassa qarfinnik isumaginninneranni naatsorsuutigineqartariaqartut annertussusaannut missingersuinertut sapinngisamik pitsaanerpaatut isigineqartariaqartut.

3. Oqartussaaffiit akisussaaffiillu qulaani eqqartorneqartut pingaarnersiorneqarpat tulleriarneqarpallu?

Apeqqummut 1-imut akisuteqaatiga innersuussutigisinnaavara aammalu ilasutitut oqaatigisinnaallugu, sullivinni avatangiisinut suliassa qarfiup akisussaaffigilerlugu tiguneqarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut taaneqartoq aammalu sullivinni avatangiisit pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut tassunga atasoq, naalagaaffimmi oqartussat suleqatigiinnerat tunngavigalugit suliarineqarmata.

Namminersorneq pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani taamatullu namminersornermut inatsimmi tunngavissarititaasutut allasimavoq, Kalaallit Nunaata suliassa qarfinnik inatsisissatut siunnersuummi pineqartunut ilaasunik akisussaaffigilerlugit tigunissaa, kalaallit oqartussaasuisa aamma naalagaaffimmi oqartussaasut akornanni ataatsimoorussamik piareersarneqassasoq. Tassunga atatillugu, aamma suliassa qarfiit pisariunerusut piareersarluakkanik atugassaqaartitsilluni tiguneqarsinnaanissaat, ataatsimoorluni soqutigisarineqarpoq.

4. Oqartussaaffiit akisussaaffiillu qulaani taaneqartut tiguneqarnissaat qanoq piffissalersorneqarpat?

Apeqqummut 1-imut aamma 2-imut akissuteqaatika innersuussutigissavakka.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen